

Finansudvalget
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2023 - 5001
Den 29. juni 2023

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 228 (Alm. del), som Folketingets Finansudvalg har stillet til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri den 12. juni 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL).

"Vil ministeren oversende nøgletal for dansk landbrug, herunder: 1) samlet bidrag til statskassen i form af skatter og afgifter, 2) samlet omsætning, 3) samlet overskud, 4) andel af Danmarks BNP, 6) andel af Danmarks BVT og 7) andel af Danmarks samlede eksport (dvs. inklusiv tjenesteydelser)? I svaret bedes anvendt samme afgrænsning som Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, dvs. det primære landbrug og de sektorer, der er økonomisk afhængige af leverancer fra landbruget f.eks. slagterier, mejerier og sukkerfabrikker. Der henvises til "Fødevarerklængens bidrag til den danske økonomi", Udredning 2018/18, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, af Christian Elleby, Henning Otto Hansen og Nino Javakhishvili-Larsen."

Svar

Følgende tabeller er udarbejdet på baggrund af nationalregnskabet fra Danmarks Statistik. Der er medtaget de brancher, der er indeholdt i fødevarerkomplekset ud fra opgørelsen fra 'Fødevarerklængens bidrag til den danske økonomi', Udredning 2018/18, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi.

1) Samlet bidrag til statskassen i form af skatter og afgifter

I nationalregnskabet fremgår skatter og afgifter ikke separat, men som en sum af skatter og subsidier. Som grundlag for besvarelse af MOF alm. del spørgsmål 380 (2019-20) fik Fødevarerministeriet imidlertid foretaget et særudtræk med henblik på at inkludere både produktionsskatter samt skatter, moms og afgifter på forbrug i produktionen som f.eks. pesticidafgiften. Særudtrækket er gengivet i nedenstående tabel 1. Der gøres opmærksom på, at skatter og afgifter, der ligger på branchernes produkter, ikke er talt med, f.eks. afgifter på vin og øl, da disse betales af forbrugeren. Der gøres desuden opmærksom på, at indkomstskatter ikke er inkluderet. Det er ikke muligt at lave en opdeling på de enkelte brancher, og tabellen er derfor summeret over alle brancher i fødevarerkomplekset.

Tabel 1: Skatter og afgifter i fødevarerkomplekset i mia. kr., 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Produktionsskatter	1,8	1,9	1,9	2,0	2,1	2,2
Skatter og afgifter på forbrug i produktionen	2,3	3,0	2,4	1,9	1,9	1,8
I alt	4,2	4,9	4,3	3,9	4,0	4,0

Kilde: Danmarks Statistik, særudtræk fra nationalregnskabet Tilgang-Anvendelsesmatricer (TA) jf. MOF alm. del. 380 (2019-20).

2) Samlet omsætning

Nationalregnskabet indeholder ikke omsætning, men værdi af produktion. Værdien af produktionen fremgår af *tabel 2*. Modsat omsætningen indgår således i opgørelsen også produktion, som lægges på lager og anvendes eller sælges i andre år, f.eks. korn, der lægges på lager.

Tabel 2: Produktion i Fødevarekomplekset i mia. kr., 2011-2019

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Landbrug og gartneri	72	80	75	75	69	68	77	73	77
Fiskeri	4	4	4	4	5	5	5	5	5
Primære erhverv, i alt	76	84	79	80	74	73	82	78	82
Slagterier	40	41	41	39	38	39	41	39	43
Fiskeindustri	11	12	12	12	14	13	14	15	14
Mejerier	32	33	33	35	35	35	38	37	40
Bagerier, brødfabrikker mv.	12	12	12	12	13	14	14	14	14
Anden fødevareindustri	34	33	35	33	34	35	36	36	36
Drikkevareindustri	10	10	10	10	8	7	7	7	8
Fødevareindustri, i alt	139	140	144	141	141	143	149	148	154
Fødevarekomplekset, i alt	215	224	224	221	214	216	232	226	236

Kilde: Danmarks Statistik, NABB117.

3) Samlet overskud

Som mål for overskud er der anvendt kategorien "Bruttooverskud af produktion og blandet indkomst". Denne post udtrykker overskuddet efter forbrug i produktionen, skatter og afgifter samt aflønning af ansatte og selvstændigt arbejde i virksomheden. I overskuddet indgår værdien af tilskud, herunder landbrugsstøtte. Opgørelsen af overskud fra nationalregnskabet kan ikke direkte sammenlignes med virksomhedernes (drifts)overskud, da virksomhedernes (drifts)overskud er fratrukket en række omkostninger som f.eks. finansieringsomkostninger og aflønning af ejerne.

Tabel 3: Overskud fra Fødevareklyngen i mia. kr.*, 2011-2019

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Landbrug og gartneri	20,1	26,8	20,4	22,5	12,9	13,1	20,5	16,1	21,5
Fiskeri	1,3	1,3	1,4	1,3	1,8	1,9	1,7	1,5	1,0
Primære erhverv, i alt	21,4	28,2	21,8	23,8	14,7	15,0	22,2	17,6	22,5
Slagterier	-0,2	-0,1	-0,1	-0,4	0,3	0,0	-0,6	0,2	0,7
Fiskeindustri	0,9	0,8	0,8	0,8	0,9	0,8	0,2	0,3	-0,1
Mejerier	0,8	1,4	0,4	1,5	4,0	3,8	2,9	2,4	3,2
Bagerier, brødfabrikker mv.	1,1	1,2	1,2	1,5	1,6	2,3	1,7	1,7	1,8
Anden fødevareindustri	3,3	1,8	4,6	3,3	1,6	3,6	3,2	3,0	2,8
Drikkevareindustri	1,6	1,6	1,6	1,9	2,0	1,5	1,1	1,3	1,3
Fødevareindustri, i alt	7,6	6,7	8,5	8,5	10,5	12,0	8,6	8,9	9,7
Fødevarekomplekset, i alt	28,9	34,9	30,3	32,3	25,1	26,9	30,8	26,5	32,2

*Som mål for overskud er anvendt "B.2g+B.3g Bruttooverskud af produktion og blandet indkomst".

Kilde: Danmarks Statistik, NABP117.

4) Andel af Danmarks BNP

Bruttonationalprodukt (BNP) er et begreb, der relaterer sig til hele økonomien, og opgøres på baggrund af den samlede private og offentlige produktion i et land. Det er ikke muligt at opgøre BNP på brancheniveau. På brancheniveau opgøres i stedet bruttoværditilvæksten (BVT), der angiver værdiskabelsen. Opgørelsen af BVT fremgår af 6).

6) Andel af samfundets værditilvækst

Som mål for værditilvækst anvendes bruttoværditilvækst (BVT).

Tabel 4: Bruttoværditilvækst i Fødevarerkomplekset i mia. kr., 2011-2019

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Landbrug og gartneri	21	27	21	23	15	16	24	19	25
Fiskeri	2	2	2	2	3	3	3	2	2
Primære erhverv, i alt	22	29	23	25	18	19	27	21	27
Slagterier	6	6	6	5	6	6	5	6	7
Fiskeindustri	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Mejerier	4	5	4	5	8	7	6	6	7
Bagerier, brødfabrikker mv.	4	4	4	5	5	6	5	5	5
Anden fødevarerindustri	7	6	9	7	6	8	8	8	8
Drikkevarerindustri	3	3	3	4	3	3	3	3	3
Fødevarerindustri, i alt	27	26	27	28	29	31	29	30	31
Fødevarerkomplekset, i alt	50	55	50	53	47	50	55	51	58
Fødevarerkomplekset, pct. af Danmarks BVT	3,1%	3,4%	3,0%	3,1%	2,7%	2,7%	2,9%	2,6%	2,9%

Kilde: Danmarks Statistik, NABB117.

7) *Andel af Danmarks samlede eksport (dvs. inkl. tjenesteydelser)*

For opgørelsen af eksporten er der taget udgangspunkt i nationalregnskabet og input-output tabeller. På den måde kan eksporten henvises til de brancher, hvor produktionen af varer og tjenester har fundet sted. Der er taget udgangspunkt i danskproduceret vareeksport, og værdien af reeksport indgår derfor ikke. Med reeksport menes varer, der er importeret, og herefter eksporteret. Der kan eksempelvis være tale om varer, der indgår i forarbejdningsleddet som input i fødevareindustrien, eller varer, der indgår i engrosleddet. Opgørelsen er således ikke direkte sammenlignelig med eksportopgørelser, der er opgjort på varekodeniveau.

Tabel 5: Eksport (inkl. tjenesteydelser) fra Fødevarekomplekset i mia. kr., 2011-2019									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Landbrug og gartneri	18	23	19	17	18	16	20	17	19
Fiskeri	3	3	3	3	3	4	4	4	4
Primære erhverv, i alt	21	26	22	20	22	20	24	21	23
Slagterier	29	31	30	28	27	28	28	26	29
Fiskeindustri	9	8	9	9	9	10	11	10	10
Mejerier	19	19	19	20	20	21	23	22	23
Bagerier, brødfabriker mv.	3	3	3	3	3	4	4	4	5
Anden fødevareindustri	14	14	14	14	14	14	14	14	14
Drikkevareindustri	3	4	4	4	5	5	4	4	4
Fødevareindustri, i alt	77	79	79	78	79	81	84	81	84
Fødevarekomplekset, i alt	97	104	101	98	100	101	108	102	107
Fødevarekomplekset, pct. af Danmarks eksport	12,1%	12,3%	11,8%	11,3%	11,1%	11,1%	11,1%	10,0%	9,9%

Kilde: Danmarks Statistik, NIO1.

Jacob Jensen

/

Mark Olsen